

Kiel raportite sur **p.17-18**, jam duafoje JEI havis budon dum la jarkonferenco de **Japana Konsilio por Instruado de Fremdaj Lingvoj (anglalingva siglo: JACTFL)**, kiu ĉi-jare okazis la 9-an de marto en Sophia-Universitato, Tokio. Eta “brigado” de tri junaj deĵorantoj ne nur sidis ĉeteble, sed eĉ invadis la prelegon de la ĉi-jara gastpreleganto, d-ro NOMA Hideki. Dank' al li, du lernantoj de supera kaj malsupera mezlernejoj estis prezentitaj al la publiko kiel esperantistoj.

En faka konferenco aktivis juna “brigado”!

Dum la konferenco last- kaj ĉi-jare okazis aparta fakkunsido, en kiu supermezlerneĵanoj lernantaj diversajn lingvojn en lernejoj parolu pri sia ĝojo de lingvo-lernado. Esperanto estis ekskludata ĉar nuntempe en japanaj malsupera kaj supera mezlernejoj preskaŭ ne okazas instruado de Esperanto (estas kelkaj esceptoj). Pro tio necesis iom da truko por montri la ĉeeston de esperantistaj samgeneraciaĵoj, sed la peno valoris i.a. ĉar SUGAWA Soichiro, la jam menciita lernanto de malsupera mezlernejo, esprimis sian deziron paroli pri sia lingvo-lernado okaze de la venontjara konferenco.

La ĝenerala kunveno de **Nagoja Esperanto-Centro** okazinta en la 9-a de marto konstatis, ke la organizaĵo sukcese travivis finanĉan krizon kaj ke ĝi povos enorde disvolvi siajn diversajn agadojn, i.a. ordigadon de la biblioteko. Ĉi lasta estas laboro, pri kiu nun okupiĝas ankaŭ Esperanto Jokohama kaj JEI.

Alia “brigadano” dum JACTFL-konferenco, supermezlerneĵano ISHIWARA Taiga, parolis pri Lingvaj Olimpikoj okaze de **Junulara stud-renkontiĝo je la nomo de SOJO**, la 15-an de marto. Poste iuj iris ĉeesti simpozieton pri Esperanto kaj la jida lingvo. (**Vd. p.18 pri tiu ĉi lasta.**)

Diversfote...

Vd. p.17 por detaloj

Spite la pluvon en la 29-a de marto, ses anoj de **Gunma-Esperanto-Societo** ekskursis por rigardi ĉerizflorojn. Ilia unua celo estis teatro konstruita en 1937, sed ili devis kontentiĝi per komuna fotado antaŭ la ejo, kiu tiutage estis tute rezervita.

ている。年配のベテランエスペ란ティストだけのものだと思っていたエスペ란ティスト界を若い世代が引っ張っている。日本の若いエスペ란ティストだって負けていられない。背中を押される思いだった。

RenKEJtiĝo での体験

そして、この KEJ との出会いが、私にある野望を抱かせることになるイベントにつながった。今年2月の RenKEJtiĝo だ。KEJ にとって最大のイベントで、カタルーニャの農村に、ヨーロッパの各地からさまざまな世代のエスペ란ティストが集まって3泊4日の合宿を行う。実は、スペインでエスペ란ティストの行事に参加するのは、これが初めてではなかった。

すでに昨年の9月にスペインのエスペ란ティスト大会があったのだが、正直なところ、あまり楽しめなかった。ジョルディとドーリに再会することができたし、私の住むビルバオ*³からの参加者とも知り合って、小さいながらエスペ란ティストのコミュニティー

があることを知った。決してつまらなかったわけではない。しかし、そんなどこに残る不満から、RenKEJtiĝo にもそれほど期待はしていなかった。

ところが、それは良い意味で裏切られた。オリエンテーションゲームに始まり、連日連夜のカラオケ大会、会話と笑い声の絶えない食事の時間、最後の夜のダンスパーティー。エスペ란ティスト「で」新しい仲間と出会い、エスペ란ティスト「で」談笑にふけり、エスペ란ティスト「で」歌い踊り狂う。エスペ란ティスト「を」使うのではなく、エスペ란ティスト「で」何かをする体験。9月の大会に足りなかったのはそれなのかもしれない。

私の「野望」？

私の「野望」とは、RenKEJtiĝo のようなエ

スペ란ティストのイベントを日本で開催すること。日本の若い世代のエスペ란ティストが中心と

カタルーニャで同世代のエスペ란ティストたちと

なって、若者が楽しめるイベントをつくること。

カタルーニャの「同胞」たちに学ぶものがあるとすれば、それはまず、イベントを若者が主導するということ。ちょうど私が KEJ のメンバーに初めて出会ったときのように、若者が頑張る

姿はそれだけで、同世代の関心と呼び、奮い立たせる力があるはずだ。第二に、エスペ란ティスト「で」新しい人やコミュニティーとつながる、いわば「活きたエスペ란ティスト体験」を提供すること。そうやって、エスペ란ティストという、外の世界との関わり方がある

ことを実感してもらう必要がある。そして第三に、若いエスペ란ティストたちがつくるイベントをもっといろいろ見に行くこと。近い将来、日本でのイベント実現を目指して、まずは8月の IJK インドネシア大会へと赴く。

Resumo: Mi nun loĝas en Hispanio por laborferiado. Komence en Barcelono, mi gastis ĉe loka esperantista paro, kiu estas kvazaŭ miaj geavoj. Poste mi tute surprize konatiĝis kun samgeneracioj, kiuj funkciigas Katalunan Esperanto-Junularon. Ili okazigas la kvartagan RenKEJtiĝon, kaj ĝi estis tiom interesa kaj inspira, ke mi ekkovis “ambicion” fari ion similan ankaŭ en la japana esperantujo! (TAKADA Jōtaro)

*3 スペイン北部バスク地方の都市。

Butano ne idilia sed samepoka

IŜIUĈI Joŝiki (doktoriĝanta studento, Gifu)

石内良季さんはブータンを研究している大学院生。ブータンに興味を持ったきっかけは、学部生のときに学生寮に引っ越してきたブータンからの留学生在が「仙人と呼んでください」と自己紹介をしたからで…。(編集部)

Renkonto

Jam proksimume dek jaroj pasis depost mia unua renkonto kun Butano. Kiam mi estis subdiploma studento, studento el Butano translokiĝis en pensionon, kie mi tiutempe loĝis. Mi ankoraŭ klare memoras, ke ĉe nia unua renkonto, li prezentis sin al mi: “Nomu min ermito (japane: 仙人)”. Eĉ nun mi ne scias kial li diris tion. Sed li fariĝis por mi tre kara amiko, kaj mi renkontiĝas kun li ĉiufoje kiam mi iras al Butano.

De tiam pasis dek jaroj, kaj mi nun esploras Butanon por mia doktoriĝo. Do la vivo de unu junulo estis ŝanĝita pro lia renkonto kun Butano. “Kio estas Butano?” – Tio estas la finfina demando por mi.

Malkaŝita Butano

Butano estas malgranda lando situanta ĉe la suda piedo de la Himalaja montoĉeno, ĉirkaŭbarita inter du kolosoj: Ĉinio kaj Barato. La politika sistemo estas konstitucia monarkio, kaj la nuna reĝo fariĝis konata en Japanio vizitante ĝin tuj post la tertremo de 2011, okazaĵo kiu tiutempe fariĝis fonto de grava zorgo en la lando.

Kampara pejzaĝo en Butano

La rilato inter Japanio kaj Butano komenciĝis en 1957, kiam la reĝino de la tria reĝo de Butano vizitis Japanion sekrete kaj profesoroj de la Universitato de Kioto en tiu tempo starigis amikecajn rilatojn kun Butano. Tio instigis NAKAO Sasuke,

botanikisto, iĝi la unua japano kiu vizitis Butanon en 1958, kaj la sekvan jaron li eldonis libron kun la titolo: *Kaŝita Butano* (japane: 『秘境 ブータン』).

Tiel tiu ĉi atributo enradikiĝis en la kapo de multaj japanoj.

Kiam mi diras al homoj, ke mi esploras Butanon, oni ofte demandas min: “Ĉu oni povas facile iri al Butano?” Certe, Butano ankoraŭ havas gravajn limigojn pri turismo kaj estas multekoste vojaĝi tien. Tamen, estas vere, ke nun estas multe pli facile vojaĝi al Butano ol antaŭ duonjarcento kiam s-ro Nakao vizitis ĝin. Butano ne plu estas “kaŝita” lando sed lando, kiun oni povas atingi nur en unu tago per aviadilo.

La bildo de Butano kiel “kaŝita lando” ankoraŭ alkroĉiĝas al ĝi hodiaŭ. Tio estas ia orientalisma perspektivo. Vojaĝo al/en Butano multekostas, kaj pro tio plimulto de vojaĝantoj el Japanio estas maljunuloj finance bonhavaj. Multaj el ili diras, ke en

Butano ili sentis sopiron al iama Japanio. Estas vere, ke butananoj havas vizaĝojn similajn al tiuj de japanoj, ili estas budhanoj kiel la japanoj, kaj vivas agrikulturan vivstilon kun rizo kiel bazmanĝaĵo. Ne mirinde ke ekzistas tiaj similecoj inter la du popoloj. S-ro Nakao ja lokas Butanon kaj Japanion ĉe la okcidenta kaj orienta limoj de “laŭrecarbara kultursfero (japane: 照葉樹林文化論)”, kies ekziston premisas lia teoria hipotezo.

Butano ŝanĝiganta

Antaŭ pli ol duonjarcento, japana kultura antropologo YONEYAMA Toshinao, kiu faris esploradon en la

Tradiciaj butanaj domoj

vilaĝo Ōtō (japane: 大塔村) en la gubernio Nara, skribis jenon en la libro *Socio de subloĝateco* (japane: 『過疎社会』): “La vilaĝo estas ĉirkaŭita de montoj altaj ĉirkaŭ 800 ĝis 1 000 metroj, kaj okupas valfundon kaj montoflankon. Vilaĝo Ōto povus esti kiel Butano de Japanio.” La celo de s-ro Yoneyama viziti la vilaĝon estis esplorado de kampara subloĝateco en Japanio, sed prefere ol tio, lian atenton forlogis la kampara pejzaĝo. Do li rimarkis: “La vilaĝo estas tute simila al Butano en la Himalaĵo.”

Tamen, pasis duonjarcento, kaj nun la situacio en Butano fariĝis tute simila al tiu en kampara vilaĝo en mezmonta regiono de Japanio, kiel la vilaĝo Ōto. Alivorte, subloĝateco kaj problemoj asociitaj kun malkresko de la loĝantaro nun fariĝis gravaj

problemoj en Butano. Fone de tio kuŝas diversaj faktoroj, inkluzive de materiaj kaj ekonomiaj malegalecoj inter urba kaj kampara areoj kaŭzitaj de lastatempa evolutendenco, edukado, medicino, informfluo, kaj infrastrukturo.

Vivante en la sama epoko

“Mia vilaĝo malaperos,” diris al mi vilaĝano, baldaŭ post kiam mi komencis mian esploradon en orienta

En la ĉefurbo Timpup

Butano. Mi faris surkampajn esploradon en kampara Butano dum proksimume du jaroj de 2022 ĝis 2024. La areo estas tiu en orienta Butano kie estas unu el la areoj kun la plej rapide malkreskanta loĝantaro, kaj estas multaj vakaj domoj, forlasitaj kulturejoj kaj dezertaj vilaĝoj. En rapide ŝanĝiganta socio, la vivo de vilaĝanoj ankaŭ estas devigata ŝanĝiĝi.

Mi nuntempe esploras la historion de kampara orienta Butano kaj la influon de malkresko de la loĝantaro sur lokaj komunumoj. Kion mi provis diri en ĉi tiu artikolo estas, ke Butano tute ne estas “mistera lando” aŭ “tradicia socio postlasita en la pasinteco”. Male, la nunaj butananoj vivas en la sama epoko kaj alfrontas la samajn defiojn kiel la japanoj. Mia esploro pri Butano komenciĝis ĝuste per ĉi tiu koncepto de samtempeco. Se mi denove havos ŝancon, mi certe skribos pri la detala enhavo de mia esplorado.

Neniam eĉ unu atomarmilon! (2)

— Prelego de la Nobel-Premio pri Paco por 2024 —

Tanaka Terumi de Nihon Hidankyo, Tradukita de Hori Jasuo

2024年ノーベル平和賞講演 (2)

日本被団協 田中熙巳、エスペラント訳 堀泰雄

(kopirajto-atesto)

Nihon Hidankyo Nobel Lecture, delivered by Terumi Tanaka, 2024

(La Nobel-premia Prelego de Nihon Hidankyo, fare de Terumi Tanaka, 2024)

© The Nobel Foundation 2024 (La Nobel-Fonduso 2024)

Ni Hidankyo daŭre kampanjas petante nian registaron, atomarmitajn ŝtatojn kaj aliajn ŝtatojn, tuj forigi nukleajn armilojn. En 1977, la internacia simpozio pri “La Realo de Atombombaj Pluvivantoj kaj la Fakta Situacio de Atombombaj Pluvivantoj”^{*7} okazis en Japanio organizite de NRO-oj en rilatoj kun Unuiĝintaj Nacioj, por klarigi la realecon de la damaĝoj kaŭzitaj de la atombomboj al homoj. Ĉirkaŭ tiu tempo, la minaco de nuklea milito kreskis en Eŭropo, kaj okazis grandaj mitingoj kun kelkaj centoj da miloj da homoj en diversaj landoj, kaj venadis al ni petoj prelegi pri la damaĝoj de la atombomboj en tiuj kunvenohj.

En 1978 kaj 1982 preskaŭ 40 reprezentantoj de Nihon Hidankyo partoprenis en la Speciala Ĝenerala Asembleo pri Malarmado de Unuiĝintaj Nacioj^{*8}, okazinta en la ĉefsidejo de Unuiĝintaj Nacioj en Novjorko, kaj krom la parolado en la ĝenerala asembleo, ili ankaŭ parolis

pri la atombomboj en diversaj lokoj.

En la Revizia Konferenco kaj ĝia Prepara Komitato por la Traktato pri Ne-Disvastigo de Nukleaj Armiloj (NPT)^{*9}, la reprezentantoj de Nihon Hidankyo sukcesis havigi al si okazajn paroli, kaj dum la revizia konferenco, ekspoziciis pri atombomboj en la vestiblo de la ĉefsidejo de Unuiĝintaj Nacioj kun grandaj sukcesoj.

En 2012 la norvega registaro proponis okazigi “Konferencon pri la Humana Efiko de Nukleaj Armiloj”^{*10} okaze de la Prepara Komitato por la Revizia Konferenco de NPT^{*11}, kaj ĉe ties tri sekvintaj konferencoj ekde 2013, oni prenis serioze la atestojn de la atombombaj viktimoj, kaj tio kondukis al la realigo de intertraktaj kunsidoj de la “Traktato pri la Malpermeso de Nukleaj Armiloj”.

En aprilo 2016 la “Internacia Subskribokampanjo por Malpermeso kaj Forigo de Nukleaj Armiloj”^{*12} proponita de Nihon

---

*7 被爆の実相と被爆者の実情、*8 国連軍縮特別総会、*9 核兵器不拡散条約の再検討会議、*10 核兵器の人道的影響に関する会議、*11 NPT 再検討会議準備委員会、*12 核兵器の禁止・廃絶を求める国際署名

Hidankyo kaj postulita de atombombaj viktimoj tra la mondo, signife disvolviĝis kun pli ol 13,7 milionoj da subskriboj prezentitaj al Unuiĝintaj Nacioj. Estas granda ĝojo, ke la Traktato pri la Malpermeso de Nukleaj Armiloj^{*13} estis promulgita la 7-an de julio 2017 kun la subteno de 122 landoj.

Nu, la teorio de nuklea malinstigo premisas posedon kaj uzadon de nukleaj armiloj. Ni, la viktimoj de la atombomboj, elkore deziras, ke la homaro ne dependu de tia teorio kaj ne posedu eĉ unu nuklean armilon. Imagu, ke 4 000 nukleaj kapoj estas tuj lanĉeblaj. Tio signifas, ke tuj povus aperi damaĝoj centfoje aŭ eĉ milfoje pli grandaj ol tiuj en Hiroŝimo kaj Nagasako. Vi povus viktimiĝi iam ajn aŭ vi povus iĝi atencintoj. Tial mi deziras, ke tra la tuta mondo ĉiuj diskutu kion ni povas fari por forigi nukleajn armilojn kaj postulu de la registaroj realigon de tiu ĉi celo.

La nuna averaĝa aĝo de atombombaj viktimoj estas 85 jaroj. Post 10 jaroj, nur kelkaj homoj povos atesti kiel homoj rekte spertintaj la atombombadon. De nun mi esperas, ke la venonta generacio elpensos manierojn plukonstrui la movadon, entreprenitan de ni.

Por ili sekvinda ekzemplo estas NPO “Ne plu atombombitojn - societo por heredi memorojn de la viktimoj de atombombado”^{*14}. Ĝi laboras kune

kun Nihon Hidankyo por konservi dokumentojn de Hidankyo-movado, atestojn de pluvivantoj de la atombomboj kaj agadojn de la filioj de Nihon Hidankyo. Preskaŭ 15 jarojn ekde la fondiĝo, tiu societo persiste laboras por tiuj celoj. Mi esperas, ke ĝi lanĉos movadon, kiu utiligu la kolektitajn materialojn por klerigo de la ekstera publiko. Mi ankaŭ deziras, ke la societo fariĝu organizo por konkretaj agadoj plenforte laborante por diskonigado de realaĵo de la atombombado, kaj ke ĝi disvolvu siajn agadojn ne nur en Japanio sed ankaŭ eksterlande.

Kun la celo pli universaligi la Traktaton pri Malpermeso de Nukleaj Armiloj kaj formuli internacian traktaton por forigo de nukleaj armiloj, ni instigas vin, ĉiuj homoj de la mondo, krei okazojn en ĉiu lando por kunhavigi atestojn pri la sperto de atombomboj, tiel ke homoj povu kompreni la malhumanecon de nukleaj armiloj reale kaj sentoplene. Precipe mi esperas firman enradikiĝon de kredo, ke nukleaj armiloj ne povas nek devas konekzisti kun la homaro, inter la civitanoj de la atomarmilaj ŝtatoj kaj iliaj aliancanoj, kaj ke tiu kredo servos kiel forto por ŝanĝi la nukleajn politikojn de tiuj registaroj.

Ne lasu ke la homaro detruu sin per nukleaj armiloj!!

Ni kunlaboru por krei homan socion en la mondo sen nukleaj armiloj kaj militoj!!

(fino)

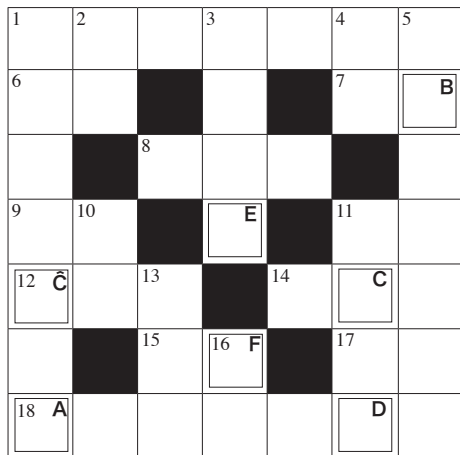
*13 核兵器禁止条約、*14 NPO 法人・ノーモア・ヒバクシャ記憶遺産を継承する会

K R U C V O R T O

クイズ

クロスワードパズルを解いて二重枠の文字を A～F の順につなぎ、その単語を編集部までお送りください。正解者 2 人に図書カードをお送りします。締切は **5月25日(必着)**。住所を必ずお書きください。本誌についての感想、要望、身の回りの出来事などもお待ちしております。メール kvizo@jei.or.jp か、お葉書にて。

Uzu vortojn senfinaĵe.

出題: MiMa

Horizontale

- En □□□□□□□□ vivis fabelisto Andersen.
- Mi prenis monon □□ mia monujo.
- alia prenis nian katon.
- Ŝi estas mia □□□edzino.
- Japanoj amas trinki verdan □□on.
- et ↔ □□
- as aŭskulti tion, kion li diras.
- Iru □□□ la tunelo.
- nekonata trafis la motoron de la

aviadilo.

17. Mi manĝis du□□on da pomo.

18. Maria kaŝis la vinon en la □□□□□□□□.

Vertikale

- Kiu zorgas pri la dentoj de mia kato?
Bestkuracisto aŭ □□□□□□□□?
- Kosmoŝipo revenas □□ la Tero.
- La □□□□a Vojo, t.e. la Galaksio.
- “Kie □□ estas?” “Mi ne scias.”
- Nia □□□□□□□□□□ estas senkompata.
- Oni parolas la japanan □□ Japanio.
- estas la dio de amo en greka mitologio.
- Mi devas □□□□, ke vi estas stulta.
- Aŭgusto estas la □□a monato.

2 月号(出題 MiMa)の解答・当選者

P	A	C	I	F	I	K
O	L	N	L	U		
L	E	S	T	N		
T	R	U	O			
F	A	L	A	R	M	
I	R	B				
D	E	N	T	I	S	T

正解は AMBICIO
でした。応募総数は
6 通。5 通が正解で
した。正解者の中か
ら抽選で、調布市の
新谷さんと高知市の
曾田さんに図書カー
ドをお送りしました。

お便りから

Demenco de patrino

□ Mi legis la artikolon “Tiel progresis la demenco de mia patrino” en la januara n-ro (p.8-9). Mi kunbedaŭras, sed estis tre bone farite! (Sagamihara • Tony LÁSZLÓ)

□ Mi volas diri ke kortuŝis min la teksto pri la spertoj de patrino (kaj de la aŭtoro,

kompreneble) survoje al la restadejo por maljunuloj(...) Ankaŭ mian patrinon en la finaj jaroj trafis demenco; la simptomoj estis laŭ mi modere severaj, sed la percepto pri grado de severecco dependas de la vidpunkto de la taksanto. (Barato • Probal DASGUPTA)

「トランプ／ゼレンスキー」の記事

本誌 4 月号 (p.17) の「トランプ／ゼレンス

キー 〜決裂の言語的含意」を読んで感動しました。秋には豊中エスペラント会として公民館祭に展示を出すので、その際に大きく取り上げるつもりです。公民館祭の展示は、従来から無難なPR記事が多くなる傾向がありました。昨年はウクライナとのメールのやり取りを展示しましたが、「中立」を主張して展示に干渉するお役人が出てきました。公的機関へ遠慮ばかりしてはいけないと思うので、今年秋の展示ではぜひこの記事を使います。(箕面市・佐野寛)

おわび

2月号のクイズで Horizontale のヒント15番の正解が① “Decidu klare ĉu iru aŭ ne” となっていますが、文法的には② “ĉu iri aŭ ne” が正解です。Ekzercaro での用法が規範です。

また Vertikale のヒント1番は③ “Ĉu Zamenhof estas polo?” - “Jes” が正解となっていますが、④ ザメンホフは厳密にはユダヤ人でポーランド人ではありません。ザメンホフ自身 “Mi estas ruslanda hebreo”, “Vi povas min nomi ‘Filo de pola lando’ (...) sed ne nomu min ‘Polo’” と述べています。編集部をチェックもれをおわびいたします。ただいづれも①③を正解にしないとクイズが成立しないので、これらを正解として左ページのとおりに「2月号の解答」を作成しています。(編集部)

Sinprezent

— 新入会員から —

Mi kreis filmetojn pri Japanio!

Eminjo

Saluton, legantoj! Mi estas Eminjo (Valerie Teo), singapurano, kiu transloĝiĝis al Japanio en aŭgusto 2017. Mi renkontis Esperanton pere de Tokipono en aŭgusto

2021. La reguleco de Esperanto tre plaĉas al mi, kaj la homoj, kiuj uzas la lingvon, estas tiel afablaj. Per Esperanto mi povis renkonti multajn diversajn homojn, kun kiuj estus tre malfacile konatiĝi sen la lingvo.

Mi klopodas ĉiutage por plibonigi mian Esperanton, kaj lastatempe kreis Jutubokanalon por ekzerci min pri Esperanto kaj samtempe diskonigi Japanion al alilandanoj. Se vi interesiĝus, bonvolu viziti “Eminjo en Japanio”.

Krom lerni Esperanton, miaj aliaj ŝatokupoj inkluzivas lerni ŝamisenon, la hispanan kaj tablotenis.

読者の皆様、こんにちは！私はエミーニョです。シンガポール出身で、2017年8月に日本

エミーニョさんの YouTube

へ移住しました。私はトキポナを通じて2021年8月にエスペラントと出会いました。エスペラントの規則的な文法がとても気に入っていますし、この言語を使う人々はとても親切です。エスペラントのおかげで、普段ならなかなか知り合えないような、さまざまな人々と出会うことができました。

私は毎日エスペラントの上達に努めており、最近では YouTube チャンネルを始めました。エスペラントの練習をしながら、日本のことを海外の人々に紹介するためです。もし興味をお持ちでしたら、ぜひ “Eminjo en Japanio” を訪れてみてください！

エスペラントを学ぶこと以外では、三味線やスペイン語、卓球を学ぶことが趣味です。

©エス文・日文ともにエミーニョさん提供(編)。